

Літвінов О.С.

к.е.н., доцент

Одеський національний економічний університет

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА

Одним з головних завдань будь-якої держави є забезпечення своєї економічної безпеки. Економічна безпека – це стан національної економіки, що дозволяє зберігати стійкість до внутрішніх і зовнішніх загроз та здатність задовольняти потреби особистості, родини, суспільства, держави. Енергетична безпека головна складова економічної безпеки держави. Без енергії не можлива стійкість економіки і задоволення потреб особистості, суспільства, держави.

Проблемі енергетичної безпеки України приділяється дуже багато уваги як вченими-теоретиками і вченими-практиками, так політиками і простими громадянами. В Україні щорічно проводяться ряд міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій з цією тематикою. Щорічно друкується кілька монографій у яких вивчається дана проблема. Не дивлячись на це, нам здається, що у визначенні поняття, цілей і засобів досягнення енергетичної безпеки (далі ЕНБ) немає не тільки єдності у визначеннях, але немає і логічної єдності. У зв'язку з цим ми спробували об'єднати всі ці визначення, додавши до них свою логічну побудову.

Міжнародним визначенням ЕНБ є визначення дане Світовою Енергетичною Радою – ЕНБ це впевненість у тому, що енергія буде в розпорядженні в тій кількості і тієї якості, які вимагаються за даних умов. Найбільш вдале, на наш погляд, визначення ЕНБ дане колективом авторів під керівництвом М.П.Ковалка і А.К.Шидловського – ЕНБ це стан захищеності життєво важливих “енергетичних інтересів” особистості, суспільства, держави від внутрішніх та зовнішніх загроз, ці інтереси полягають у безперебійному забезпеченні споживачів економічно доступними ПЕР прийнятної якості за нормальних умов та в надзвичайних ситуаціях. Але й в ньому існує багато вимог до ЕНБ, які є взаємозалежними, підпорядкованими більш загальним вимогам і т.і. Тобто, на наш погляд, в них не вистачає логічної завершеності.

При формуванні логічно-завершеного визначення ЕНБ ми виходили із необхідності виконання ПЕК держави функцій покладених на нього, а саме: надійне енергозабезпечення споживачів; економічна доступність кінцевих енергоресурсів, якими ПЕК забезпечує споживачів. Причому, ці функції ПЕК повинен виконувати постійно (як у дійсному часі так і у майбутньому).

Таким чином, ми можемо дати наступне визначення ЕНБ – енергетична безпека держави це стан готовності ПЕК до надійного, економічно доступного забезпечення економіки держави і населення кінцевими енергоресурсами.

Запропоноване визначення ЕНБ розкриває всі вимоги до ЕНБ. Надійність енергозабезпечення передбачає безперебійне забезпечення ПЕР в тій кількості і тієї якості, які вимагаються як за нормальних умов та і в надзвичайних ситуаціях. Економічна доступність кінцевих ПЕР передбачає наявність можливості у кінцевих споживачів розраховуватись за спожиті ПЕР.